

2 GIÁO DỤC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ

KHẢ NĂNG ỨNG DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TRONG DẠY VÀ HỌC MÔN TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH TẠI CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC VIỆT NAM

TS. CHUNG THỊ VÂN ANH *

TÓM TẮT

Bài viết này phân tích tiềm năng mang tính cách mạng của việc ứng dụng Trí tuệ nhân tạo (AI) trong dạy và học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh tại các trường đại học Việt Nam trong bối cảnh hiện nay. Dựa trên sự giao thoa giữa lý thuyết giáo dục học hiện đại, khoa học chính trị và khoa học thông tin, công nghệ vi tính, bài viết chỉ ra các ứng dụng AI khả thi nhằm kiến tạo không gian học tập có tính tương tác cao, tính cá nhân hóa sâu sắc và nâng cao hiệu quả truyền tải giá trị cốt lõi của Tư tưởng Hồ Chí Minh. Bài viết cũng nêu lên những thách thức về kỹ năng sư phạm, về đạo đức và công nghệ, đồng thời đề xuất một số khuyến nghị để các trường đại học Việt Nam có thể khai thác hiệu quả AI, góp phần đổi mới phương pháp dạy và học môn học quan trọng này trong kỷ nguyên số.

Từ khóa: trí tuệ nhân tạo, vận dụng trí tuệ nhân tạo, dạy và học tư tưởng Hồ Chí Minh, không gian tương tác.

Nhận bài: 29/3/2025; đưa vào quy trình biên tập 29/3/2025; duyệt đăng 25/5/2025.

1. BỐI CẢNH VÀ YÊU CẦU ĐỔI MỚI GIÁO DỤC TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và sự phát triển mạnh mẽ của khoa học, công nghệ, đặc biệt là Trí tuệ nhân tạo (AI), giáo dục đại học Việt Nam hiện đang đứng trước cơ hội và thách thức to lớn trong việc đổi mới phương pháp dạy và học, nhằm nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo, đáp ứng yêu cầu phát triển con người, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực. Trong bối cảnh đó, dạy và học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh - học phần giữ vai trò là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động của Đảng

và dân tộc, cũng đòi hỏi phải đổi mới mạnh mẽ trong phương pháp tiếp cận và truyền tải nội dung môn học để vừa sâu sắc, vừa hấp dẫn với thế hệ sinh viên năng động và vốn sự có tiếp xúc sâu rộng với công nghệ số và môi trường thông tin hiện đại [2].

Việc ứng dụng AI trong dạy và học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh không chỉ đơn thuần là một giải pháp công nghệ mà còn là một bước tiến quan trọng trong việc hiện đại hóa giáo dục các môn lý luận chính trị, tạo ra một môi trường học tập linh hoạt, tương tác và phù hợp với đặc điểm nhận thức của sinh viên thế kỷ 21. Dựa trên sự kết hợp giữa lý luận giáo dục

tiên tiến và các khả năng vượt trội của AI, chúng tôi sẽ chỉ ra các tiềm năng, thách thức và đề xuất các ứng dụng AI một cách cụ thể trong việc dạy và học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh tại các trường đại học Việt Nam hiện nay.

2. TỔNG QUAN LÝ THUYẾT VÀ TIỀM NĂNG CỦA AI TRONG GIÁO DỤC ĐẠI HỌC VÀ GIÁO DỤC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ

Ứng dụng AI trong giáo dục đại học đang mở ra những chân trời mới trong việc cá nhân hóa học tập, tăng cường tương tác và nâng cao hiệu quả quản lý giáo dục [3, tr. 179 - 191]. Các hệ thống AI có khả năng phân tích dữ liệu lớn về quá trình học tập của sinh viên, từ đó điều chỉnh nội dung, phương pháp và tốc độ giảng dạy phù hợp với từng cá nhân. Trong lĩnh vực giáo dục lý luận chính trị, AI có tiềm năng to lớn trong những công việc sau:

Một là, hỗ trợ tìm kiếm và phân tích tài liệu:

Các công cụ AI với khả năng xử lý ngôn ngữ tự nhiên (NLP) có thể giúp sinh viên tiếp cận và phân tích hiệu quả các nguồn tài liệu phong phú về Tư tưởng Hồ Chí Minh, từ các tác phẩm kinh điển đến các bài nghiên cứu đương đại. Điều này rút ngắn thời gian và công sức rất nhiều để sinh viên có thể nghiên cứu, suy tư, thu nhận thêm thông tin, kiến thức, học sâu hơn, biết rộng thêm, hiểu nhiều hơn.

Hai là, cá nhân hóa lộ trình học tập:

AI có thể xây dựng lộ trình học tập riêng biệt cho từng sinh viên dựa trên kiến thức nền tảng, sở thích và tốc độ tiếp thu, giúp họ nắm vững các nội dung cốt lõi một cách hiệu quả nhất. Bằng cách đó việc học tập phù hợp hơn với khả năng và thời gian học của riêng từng sinh viên, đưa lại cho họ cơ hội học tập chủ động nhất, tích cực nhất, hiệu quả nhất.

Ba là, tạo ra các hoạt động học tập tương tác:

AI có thể hỗ trợ phát triển các slide, mô hình, biểu đồ, sơ đồ, các bài tập, trò chơi học

tập, và các tình huống mô phỏng trực tuyến, giúp sinh viên khám phá và vận dụng Tư tưởng Hồ Chí Minh một cách chủ động và sáng tạo. Đồng thời nó cũng làm gia tăng tính tò mò, sự hứng khởi và say mê học tập của sinh viên, làm cho việc học và dạy đỡ nhàm chán, khô khan và giảm tính “lý luận trừu tượng”.

Bốn là, cung cấp phản hồi tức thì và cá nhân hóa:

Các hệ thống AI có thể đánh giá nhanh chóng các bài tập và cung cấp phản hồi chi tiết, giúp sinh viên nhận biết điểm mạnh và điểm yếu để điều chỉnh quá trình học tập. Tương tác tức thì và cá nhân hóa mọi nơi, mọi lúc là một ưu thế đặc thù của AI. Điều này không những giúp cho giảng viên và sinh viên có thể tận dụng được mọi cơ hội và để truyền đạt thông tin, kiến thức và học tập, xác lập kỹ năng và kỹ xảo nhanh hơn, nắm bắt “thực tế” thuận lợi hơn.

Năm là, hỗ trợ giảng viên trong việc quản lý lớp học và đánh giá sinh viên:

AI có thể tự động hóa một số tác vụ quản lý, giúp giảng viên có thêm thời gian tập trung vào việc chuẩn bị nội dung, hướng dẫn và hỗ trợ sinh viên. Các tác vụ đó có thể làm chính xác, kịp thời và nhanh hơn nên rất thuận tiện cho cả giảng viên lẫn sinh viên và các bộ phận quản lý đào tạo.

3. THỰC TRẠNG DẠY VÀ HỌC MÔN TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH TẠI CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC VIỆT NAM VÀ NHU CẦU ỨNG DỤNG AI

Hiện nay, việc dạy và học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh tại các trường đại học Việt Nam đối diện với nhiều thách thức. Sinh viên thường thụ động trong học tập, trong thảo luận, làm bài, đọc thêm tài liệu, khả năng phân tích, tổng hợp còn hạn chế, kỹ năng tìm tài liệu, tính chủ động trong đọc thêm, tự học còn nhiều hạn chế. Phương pháp giảng dạy truyền thống đôi khi chưa khơi gợi được sự hứng thú và tính chủ động của sinh viên. Nội dung môn học, với tính trừu tượng và lịch sử

sâu sắc, đòi hỏi những phương pháp tiếp cận mới mẻ và hấp dẫn hơn, tư duy năng động và nhanh nhạy hơn. Trong bối cảnh đó, việc ứng dụng AI có thể giải quyết nhiều vấn đề cấp thiết:

Một là, tăng cường tính tương tác:

AI có thể tạo ra các diễn đàn thảo luận trực tuyến thông minh, các công cụ hỏi đáp tự động, giúp sinh viên trao đổi ý kiến, thảo luận, cung cấp thêm kiến thức, thông tin và làm sâu sắc thêm hiểu biết về Tư tưởng Hồ Chí Minh.

Hai là, nâng cao tính hấp dẫn:

Các ứng dụng AI như thực tế ảo (VR), thực tế tăng cường (AR) có thể được sử dụng để tạo ra các trải nghiệm học tập sống động, giúp sinh viên hình dung rõ hơn về bối cảnh lịch sử và các sự kiện quan trọng liên quan đến cuộc đời và sự nghiệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Sử dụng AI sinh viên có được “thực tế” trải nghiệm tốt hơn, phong phú, đa dạng, hấp dẫn và tiện dụng hơn rất nhiều so với thực tế thực tại. Nhờ đó các thông tin, kiến thức không bị “chết cứng”, tách biệt, “phi bối cảnh”, trừu tượng.

Ba là, đáp ứng nhu cầu học tập đa dạng:

AI có thể cung cấp các tài liệu và hoạt động học tập ở nhiều định dạng khác nhau (văn bản, âm thanh, video), phù hợp với các phong cách học tập khác nhau của sinh viên. Sinh viên có thể tiếp cận dễ dàng hơn và sử dụng cũng thuận lợi hơn các định dạng truyền thống như sách, nghe giảng, thảo luận, hỏi đáp, seminar trực tiếp. Với những định dạng mới và phương thức online do AI cung cấp các phong cách học tập, thói quen tư duy, lối sống, hoạt động cơ hội và khả năng tiếp cận với các tài liệu và người hướng dẫn học tập của sinh viên sẽ nhanh chóng, tiện dụng và hiệu quả hơn nhiều.

Bốn là, hỗ trợ học tập suốt đời:

Các hệ thống AI có thể lưu trữ lịch sử học tập của sinh viên, cung cấp các gợi ý học tập liên tục và giúp họ cập nhật kiến thức về

Tư tưởng Hồ Chí Minh trong suốt quá trình học tập và làm việc không chỉ trên giảng đường trong trường học, mà ở bất cứ đâu họ muốn, họ có thể tiếp cận, ở bất cứ thời điểm nào của cuộc đời, kể cả sau khi đã tốt nghiệp ra trường.

4. KHẢ NĂNG ỨNG DỤNG AI TRONG DẠY VÀ HỌC MÔN TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

Dựa trên tiềm năng và nhu cầu đã phân tích, có nhiều ứng dụng AI khả thi có thể được triển khai trong dạy và học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh tại các trường đại học tại Việt Nam:

Một là, hệ thống tìm kiếm và phân tích tài liệu thông minh:

Phát triển các công cụ tìm kiếm dựa trên AI có khả năng hiểu ngữ nghĩa, giúp sinh viên nhanh chóng tìm kiếm các đoạn văn, khái niệm hoặc luận điểm quan trọng trong các tác phẩm của Chủ tịch Hồ Chí Minh và các tài liệu nghiên cứu liên quan.

Hai là, trợ lý ảo hỗ trợ học tập:

Xây dựng chatbot thông minh có khả năng trả lời các câu hỏi thường gặp về nội dung môn học, cung cấp giải thích về các khái niệm khó hiểu và hướng dẫn sinh viên tìm kiếm thông tin.

Ba là, hệ thống học tập thích ứng:

Triển khai các nền tảng học tập trực tuyến tích hợp AI có khả năng theo dõi tiến độ học tập của từng sinh viên và điều chỉnh nội dung, bài tập và tài liệu tham khảo phù hợp với trình độ và tốc độ tiếp thu của họ.

Bốn là, công cụ tạo và quản lý bài tập tương tác:

Sử dụng AI để tạo ra các bài tập trắc nghiệm, điền khuyết, sắp xếp câu, hoặc các trò chơi học tập trực tuyến dựa trên nội dung môn học, đồng thời tự động chấm điểm và cung cấp phản hồi.

Năm là, ứng dụng thực tế ảo và thực tế tăng cường:

Phát triển các ứng dụng VR/AR cho phép sinh viên "tham quan" các di tích lịch sử liên quan đến Chủ tịch Hồ Chí Minh, tương tác với các sự kiện lịch sử một cách trực quan và sinh động.

Sáu là, hệ thống phân tích tình cảm và mức độ tham gia:

Sử dụng AI để phân tích các bài viết, bình luận của sinh viên trên diễn đàn trực tuyến, giúp giảng viên nắm bắt được mức độ hiểu bài và thái độ của sinh viên đối với môn học, từ đó điều chỉnh phương pháp giảng dạy.

Bảy là, công cụ hỗ trợ xây dựng bài giảng:

AI có thể hỗ trợ giảng viên trong việc tìm kiếm tài liệu tham khảo, đề xuất các ví dụ minh họa và thiết kế các hoạt động học tập phù hợp với mục tiêu của từng bài học.

5. THÁCH THỨC VÀ CÁC VẤN ĐỀ CẦN XEM XÉT KHI ỨNG DỤNG AI

Mặc dù tiềm năng là rất lớn, việc ứng dụng AI trong dạy và học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh cũng đặt ra một số thách thức và vấn đề cần được xem xét cẩn trọng:

Một là, đảm bảo tính chính xác và khách quan của nội dung:

Các hệ thống AI cần được huấn luyện trên các nguồn dữ liệu chính thống và được kiểm soát chặt chẽ để tránh truyền tải thông tin sai lệch hoặc diễn giải chủ quan về Tư tưởng Hồ Chí Minh.

Hai là, duy trì vai trò trung tâm của giảng viên:

AI chỉ là công cụ hỗ trợ, vai trò định hướng, truyền cảm hứng và giải đáp các vấn đề phức tạp về tư tưởng vẫn thuộc về giảng viên. Cần có sự kết hợp hài hòa giữa công nghệ và yếu tố con người.

Ba là, vấn đề đạo đức và trách nhiệm:

Cần xem xét các vấn đề liên quan đến quyền riêng tư, bảo mật dữ liệu của sinh viên và trách nhiệm của nhà trường trong việc sử dụng AI một cách đạo đức và minh bạch.

Bốn là, chi phí đầu tư và duy trì hệ thống:

Việc triển khai và duy trì các hệ thống AI đòi hỏi nguồn lực tài chính đáng kể, cần có kế hoạch đầu tư và quản lý hiệu quả.

Năm là, năng lực số của giảng viên và sinh viên:

Cần có các chương trình đào tạo và hỗ trợ để nâng cao năng lực số cho cả giảng viên và sinh viên, giúp họ khai thác hiệu quả các công cụ AI.

6. KHUYẾN NGHỊ CHO CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC VIỆT NAM

Để ứng dụng AI một cách hiệu quả trong dạy và học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh, các trường đại học Việt Nam cần có một chiến lược toàn diện và các bước đi cụ thể:

Một là, xây dựng lộ trình ứng dụng AI:

Cần có một kế hoạch dài hạn và từng bước triển khai các ứng dụng AI phù hợp với điều kiện và nguồn lực của từng trường.

Hai là, đầu tư vào cơ sở hạ tầng công nghệ:

Đảm bảo hệ thống mạng, phần cứng và phần mềm đáp ứng được yêu cầu của các ứng dụng AI.

Ba là, phát triển đội ngũ giảng viên:

Tổ chức các khóa đào tạo, bồi dưỡng về AI và các ứng dụng của nó trong giáo dục lý luận chính trị.

Bốn là, hợp tác phát triển nội dung số:

Khuyến khích giảng viên và các chuyên gia hợp tác xây dựng các tài liệu học tập, bài tập và ứng dụng AI chất lượng cao cho môn học.

Năm là, nghiên cứu và đánh giá hiệu quả:

Thực hiện các nghiên cứu khoa học để đánh giá hiệu quả của việc ứng dụng AI và có những điều chỉnh phù hợp.

Sáu là, chia sẻ kinh nghiệm và hợp tác:

Tạo ra mạng lưới các trường đại học chia sẻ kinh nghiệm và hợp tác trong việc ứng dụng AI trong giáo dục lý luận chính trị.

Bảy là, chú trọng yếu tố sư phạm và đạo đức:

Luôn đặt mục tiêu nâng cao chất lượng dạy và học lên hàng đầu và đảm bảo các ứng dụng AI được sử dụng một cách đạo đức và trách nhiệm.

7. KẾT LUẬN

Việc ứng dụng Trí tuệ Nhân tạo (AI) mang đến cơ hội to lớn để đổi mới căn bản phương pháp dạy và học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh tại các trường đại học Việt Nam. Bằng việc khai thác hiệu quả các khả năng của AI trong việc cá nhân hóa học tập, tăng cường tương tác và cung cấp phản hồi tức thì, chúng ta có thể kiến tạo một không gian học tập hấp dẫn và hiệu quả hơn cho sinh viên. Tuy nhiên, để đạt được thành công, cần có sự chuẩn bị kỹ lưỡng về cơ sở hạ tầng, năng lực con người và một chiến lược triển khai bài bản, đồng thời luôn chú trọng đến các vấn đề về sư phạm, đạo đức và tính chính trị của môn học.

TÀI LIỆU TRÍCH DẪN

1. Baker, R. S. J. D (2016): Stupid tutoring systems, intelligent humans: A call for more research on the tutor's role in educational data mining. *International Journal of Artificial Intelligence in Education*, 26(2), 601-610.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021): *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*. Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
3. Hwang, G. J., Xie, H., Zeng, Q., & Abelson, S (2018): Roles of artificial intelligence in STEM education: Reviewing the landscape of research. *Computers & Education*, 121, 179-191.
4. Luckin, R., Holmes, W., Griffiths, M., & Forcier, L. B (2016): *Intelligence unleashed: An argument for AI in education*. UCL Knowledge Lab.

